

**PROF. DR. JAN VAN ZUNDERT
AANGESTELD ALS HOOGLEERAAR
PIJNGENEESKUNDE AAN DE
UNIVERSITEIT VAN MAASTRICHT**

Less is more

Prof. dr. Jan Van Zundert, medisch diensthoofd van het Multidisciplinair Pijncentrum van het ZOL, werd zopas aangesteld tot hoogleraar Pijngeneeskunde aan de Faculty of Health, Medicine and Life Science van de Universiteit van Maastricht. Op 20 december sprak hij zijn inaugurale rede 'Less is more' uit.

Prof. dr. Van Zundert beschouwt het als een grote eer om de derde pijnhoogleraar te zijn in Maastricht, in opvolging van prof. Menno Sluijter en prof. Maarten van Kleef, beiden zeer grote namen in het vakgebied.

Geschiedenis, een stokpaardje van prof. Van Zundert, leert dat pijngeneeskunde nog een erg jonge discipline is. Toch zijn er reeds vijf universiteiten in Nederland met een anesthesioloog als hoogleraar Pijngeneeskunde. De prevalentiecijfers tonen de nood hiervoor aan. In Nederland lijden naar schatting twee miljoen mensen aan chronische pijn. In België werd aanbevolen om chronische pijn te erkennen als een probleem van de volksgezondheid. Een aanbeveling die prof. Van Zundert belooft verder te ondersteunen en in de praktijk om te zetten. Chronische pijn immers is niet alleen in België en Nederland een probleem. In de vijfjaarlijkse, wereldwijde ziektehitparade van The Lancet staat chronische pijn en in het bijzonder lage rugpijn op de eerste plaats.

Waarom is pijn toch zo een majeur medisch en maatschappelijk probleem geworden, vraagt de kersverse hoogleraar zich af. Tot op heden bestaat er nog geen diagnostische gouden standaard. En helaas is er ook geen wonderbehandeling of een 'one size fits all'-aanpak. Vandaar de noodzaak tot het ontstaan van Evidence Based Medicine in de pijngeneeskunde, een wetenschappelijk onderbouwde samenvatting van alle bestaande kennis met betrekking tot geneeskunde. EBM geeft de individuele arts een leidraad bij de keuze van de beste behandeling voor de individuele patiënt, door de eigen kennis en ervaring te koppelen aan de best beschikbare bewijzen in de wetenschappelijke literatuur.

En dan komen we bij het thema van zijn inaugurale rede: 'Less is more', een term die Van Zundert ontleende van de Duits-Amerikaanse Bauhausarchitect Ludwig Mies van der Rohe. Deze filosofie moet het leitmotiv blijven in de pijngeneeskunde bij het zoeken naar een gulden middenweg, tussen enerzijds het te veel behandelen, met overconsumptie en therapeutische hardnekkigheid tot gevolg en anderzijds een fatalistische non-houding van te weinig behandelen en zelfs onderconsumptie. 'Keep it simple' en doe alleen zinnige zorg! En daarbij: stel het

“

'Less is more', wil niet zeggen dat alles opnieuw verboden moet worden. Wel dat sterke opioïden voornamelijk voorbehouden moeten worden voor patiënten met kankerpijn. En hetzelfde geldt voor (medicinale) cannabis en de behandeling van pijn zolang er geen evidentie bestaat voor de effectiviteit.

Links: prof. dr. Jan Van Zundert en prof. dr. Kris Vissers

verwachtingspatroon correct voor aan de patiënt en durf ook niet behandelen als dit de beste optie is."

Hoe het zeker niet moet, leert ons de opioïden crisis in de Verenigde Staten, aldus prof. Van Zundert. De toegenomen aandacht voor pijn heeft door een samenloop van omstandigheden helaas tot deze catastrofe geleid waar het voorschrijven van sterke opioïden zoals door de WHO bepaald voor kankerpatiënten om hen nog een humane laatste dag te geven, geleidelijk aan werd overgenomen voor de behandeling van een grote groep van patiënten met chronische niet-kankerpijn. Gelukkig nog binnen de perken in België en Nederland, aldus Van Zundert, maar hij beschouwt het ook als een illustratie van waar de niet-toepassing van EBM in geneeskunde toe kan leiden.

'Less is more', en dat wil niet zeggen dat alles opnieuw verboden moet worden, aldus de pijnspecialist. Wel dat sterke opioïden voorname-lijk voorbehouden moeten worden voor patiënten met kankerpijn. En hetzelfde

geldt voor (medicinale) cannabis en de behandeling van pijn. Zolang er geen evi-dentie bestaat voor de effectiviteit, is een evolutie naar een mogelijke cannabiscrisis binnen vijf of tien jaar niet uit te sluiten. Toch worden deze producten bij de bevolking gehypet als wonderoplossing voor chronische pijn.

academicus. Vandaag kan iedereen zich nog altijd pijnarts of pijnspecialist noemen, bij gebrek aan een wettelijke regeling. Om kwaliteitsredenen is een regulering en erkenning als pijnarts gewenst, met ook een duidelijke omschrijving van de competenties en verantwoordelijkheden. Gezien het maatschappelijke probleem van chronische

pijn, geen overbodige luxe. Zowel in Nederland als in België worden er momenteel belangrijke initiatieven uitgezet om dit doel te bereiken, aldus Van Zundert.

Voor de komende vijf jaar heeft prof. Van Zundert een plan van aanpak uitgewerkt in het kader van zijn leerstoel Pijn-geneeskunde. Dit plan omvat zowel gezondheidszorg, onderwijs, opleiding en onderzoek. Het inzetten op multidisciplinair samenwerken, geherwaardeerde academische aandacht voor onderwijs en het ondersteunen van onderzoek dat een medische nood-

zaak, wetenschappelijk voldoende interessant en maatschappelijk relevant is, zullen de belangrijke pijlers van zijn leerstoel vormen. ■

SAMENWERKING PIJNONDERZOEKSCENTRUM MUMC+ EN MULTIDISCIPLINAIR PIJNCENTRUM ZOL GEOFFICIALISEERD

In het kader van de aanstelling van prof. dr. Jan Van Zundert als hoogleraar Pijngeneeskunde aan de Universiteit Maastricht wordt er ook een akkoord gesloten tussen de raden van bestuur van het Maastricht Universitair Medisch Centrum en het Ziekenhuis Oost-Limburg, voor een formele samenwerking tussen het internationaal geroemde pijnonderzoekscentrum van het MUMC en anderzijds het state of the art Multidisciplinair Pijncentrum van het ZOL in Lanaken. Hiermee wordt de samenwerking die reeds meer dan 20 jaar bestaat geofficialiseerd op het vlak van onderzoek, onderwijs en opleiding. In de toekomst zullen ook de samenwerkingsmogelijkheden voor patiëntenzorg geëxploreerd worden.

Dit slechte voorbeeld, alsook de hoge prevalentie en de complexiteit van het pijnprobleem, illustreert nogmaals de nood aan een verdere professionalisering, besluit de

Gastro-enterologen organiseren **HERFSTSYMPOSIUM**

Het herfstsymposium van de Vlaamse Vereniging voor Gastro-enterologie werd georganiseerd door de gastro-enterologen van het Ziekenhuis Oost-Limburg (ZOL) in Genk en van het Ziekenhuis Maas en Kempen (ZMK) in Maaseik.

In de voormiddag kwamen de vijf deelgebieden van de gastro-enterologie aan bod. De sprekers maakten het publiek wegwijs in de klinische toepassing van pathofysiologische inzichten. Er werden multidisciplinaire casussen toegelicht met de collega's van abdominale heelkunde, radiotherapie, radiologie en dermatologie.

In de namiddag was er een debat over hoe de beste en toch betaalbare medische zorg kan behouden worden. Dit complexe ethisch-economische probleem werd vanuit verschillende oogpunten toegelicht en klinisch toegepast. Het symposium werd afgesloten met een netwerkmoment.